

Domoljubni glasovi

Štev. 141

Lienz, petek 19. julija 1945.

Leto 2.

SLOVENSKI BEGUNCI SV. OČETU

Slovenski begunci lienskega taborišča so s svojo spokorno procesijo, o kateri smo že poročali, poslali sv. očetu naslednjo brzojavko:

Njegovi svetosti

Piju XII.

Citta del Vaticano.

2300 slovenskih beguncev iz taborišča UNRRE v Lienzu - Avstrija, zbranih pri pobožnosti v čast Fatimski M.B., pošilja svojemu vrhovnemu pastirju in velikemu dobrotniku izraze iskrene vdanosti, zvestobe in hvaležnosti. Izgubili smo svojo domovino in vse premoženje, svoje trpljenje pa darujemo božjemu Srcu Jezusovemu in prečistemu Srcu Marijenemu v spravo za vse žalitve in v ta namen, da bi kmalu zmagalo po vsem svetu kraljestvo Kristusovo. Naj živi naslednik apostola Petra in naš skupni oče!

OZADJE ŠPANSKEGA VPRAŠANJA

Nobenemu, z izjemo Francozov in Spancev ni težko priti skozi zarjaveli "železni zastor" med Francijo in Španijo. Od vseh korakov, ki jih je doslej podvzela UNO posamezno ali skupno v svrhu odstranitve generala Franca, ni nobeden imel tako neprijetnih posledic kot sklep francoske vlade, da zapre francosko-špansko mejo. S tem se najbolj prizadeti Baski, ki stanujejo na obeh straneh meje in katerih večji del je popreje brez ovire hodil preko meje poslovno ali privatno. Menadna zapora meje ni samo mnogim, ki so živeli od malega obmejnega prometa, temveč na celotni tujski promet, ki se je kar nenkrat ustavil, težek udarec. Tudi francosko-španska trgovina, katero je vojna popolnoma ustavila in se je pričela zopet lepo razvijati, je s tem ponovno zaustavljena. Tako sklep francoske vlade na res zelo nezaželjen način mnogo bolj škoduje Franciji kot pa sedanjemu španskemu političnemu sistemu. Za gojitev svojih vinogradov je Francija že dolgo največji kupec španskih bakrenih sulfatov. Vinski trgovci v Bordeaux-ju so nakupovali znatne količine španskega vina radi mešave. Iz Španije so tudi prišle znatne količine pomaranč in limon, katerih danes na francoskih mizah tako manjka. Vse te dobave so sedaj vsled mejne zapore izpadle. Neprijetno je pri tem ugotoviti, da je general Franco v Madridu edina oseba, ki pri tej drakonični odredbi francoske vlade ni nič prizadet. Kaj si bo le-ta mislil o drznih potezah naše politike? Saj je vendar nemogoče misliti, da so hoteli s to odredbo Francozi sami sebe ugrizniti.

Kot je splošno znano, se je takratni zunanji minister Georges Bidault branil, sam prevzeti odgovornost za ta korak. Končno pa je bil k temu prisiljen deloma vsled na zahtevo Moskve vedno močnejšega pritiska francoskih komunistov, deloma pa vsled propagandnega delovanja prof. Harold Laskija. V času, ko je bil ta še predsednik

angleške delavske stranke, je v nekem govoru, ki ga je imel v Parizu, silovito očital francoski vladi, da nič ne stori za odstranitev Franca. Vmešavanje Laski-ja v francoske zunanje zadeve je Bidault-a vznejevoljilo. Povečana pa je bila ta nejevolja še s tem, da se socialistična vlada Velike Britanije niti najmanj ni potrudila, da bi analogno svojo trgovino s Spanijo omejila oziroma prekinila. Takrat Bidault še ni bil v stanju uspešno se zoperstaviti tem notranjim in zunanjim vplivom. Njegov položaj se je od takrat bistveno popravil. Velik napredek republikanske ljudske stranke ga je nesporno postavil za gospodarja v lastni hiši. Dejstvo, da se komunistom ni posrečilo ojačiti svoje zastopstvo v začasni narodni skupščini, je občutno dvignilo ugled Francije.

Mnogi se že nad tem spotikajo, da se angleški zunanji minister Bevin ne meni za Laskijeve nasvete tujim državam, medtem ko zunanji ministri teh držav niso v stanju voditi samostojne politike, ne oziraje se na notranje in zunanje vplive. Mnogi sodelavci silijo Bidaulta, da spremeni svojo politiko nasproti Spaniji in zopet odpre pirenejsko mejo. Žal je Bidaultu tudi v sedanjem svojstvu ministrskega predsednika težko temu ustreči.

Prej ali slej bodo mejo morali odpreti in mnogi mislijo, da bi Bidault smel za danes to poduzeti. Čeprav bi bili radi take vladne odločitve francoski komunisti vsi iz sebe, bi Francija s tem dokazala celemu svetu, da je njena vlada predvsem francoska vlada, ki zastopa v prvi vrsti lastne interese. Tako dejanje bi bolj kot najbolj premišljen načrt dvignilo mednarodni ugled Francije in obenem poudarilo avtoriteto novega francoskega ministrskega predsednika. ("Daily Mail", Cont Edit od 6. julija 1946.)

KAKO SE ŽIVI V AMERIKI

Zürichski list "Informations Dienst" je priobčil zanimivo pismo iz Združenih držav. Ker bo zanimalo tudi nekatere naše bralce in bralke, koliko stane življenje v USA, pismo v kratkem priobčujemo:

"Okrog 15 dolarjev potrebuješ samo za živila. S tem zneskom pa seveda ne moreš živeti, "na veliki nogi", temveč zadostuje to za normalno domačo hrano. Moja žena porabi za naju oba 13 - 15 dolarjev tedensko. Stanovanjsko vprašanje je nekako 3 leta sem težko, ker se ne dobi niti mebliranih niti praznih stanovanj v najem. Od izbruha vojne je New York prenaseljen tako, da dve do tri družine živijo skupno v 2 do 3 sobnem stanovanju. Je skoraj neverjetno, pa je res. Pa bo še slabše, ko se vojaki vrnejo domov. Mogoče bi dobil eno opremljeno sobo s kuhinjo in kopalnico, čeprav zelo težko. Za to bi moral plačati najmanj od 15 - 18 dolarjev na teden.

Sprašuješ, koliko zasluži tukaj glasbenik? Najmanj 45 dolarjev tedensko; seveda zaslužijo tudi več, celo mnogo več. To zavisi od lokala, kjer je zaposlen ter od časa igranja. Je več razredov. Pristopiti moraš sindikalni zvezi "Union for Musicians". Predno pa moreš prositi za sprejem, je treba izpolniti sledeče pogoje: Takoj, ko prideš sem, moraš pri Office of Immigration and Naturalization zaprositi za takozvane First Papers, t.j. dokazati voljo, da hočeš postati USA - državljani. Od oblasti zavisi, koliko časa boš na te papirje čakal, vsekakor pa nekaj tednov. Ko imaš to v rokah, greš k Musicians Union, pokažaš papirje, zaprosiš za sprejem ter plačaš 50 dolarjev vpisnine. Potem čakaš na takoimenovani izpit (ki je čisto preprost, a ga mora vsakdo napraviti). Takoj potem prejmeš člansko izkaznico in

kot član plačuješ letno po 16 dolarjev članarine. Potem je pa treba iti na delo ter si poiskati zaposlitev; od Tvojih sposobnosti zavisi, kaj boš našel, ker konkurenca je ostra. Union ima samo v New Yorku 25.000 članov. Več tisoč je stalno zaposlenih, drugi tedensko in ostanek - vsekakor večina članov dela posamezno tu in tam ali pa sploh nič in sprejema podporo. Svetujem Ti pa, da prineseš instrument s seboj, ker so tukaj dragi. Za veliki in mali boben plačaš 75 dolarjev, za dobro harmoniko 120 dolarjev, bas pa od 300 - 400 dolarjev."

= :: =

VATIKAN IN USA. - Ameriški protestantski ministri so zahtevali od Trumana, da odpokliče poslanca M. Teylora iz Vatikana. Po sprejemu pri Trumanu so razglasili, da bo Taylor odpoklican, ko se podpiše mir z Italijo. Ko so pa časnikarji na tiskovni konferenci vprašali Trumana za natančnejše informacije, je rekel, da ni mislil na mir z Italijo, ampak svetovni mir. Dejal je: "Vojna je le na pol dobljena. Popolnoma bomo zmagali šele, ko bomo vsemu svetu zagotovili mir, ki napravi slehernika varnega v svoji svobodi po celem svetu." Dejal je, da ne ve, kdaj se bo to Taylorjevo mnenje končalo; to leto ne, morda drugo leto, vsekakor po nekem času, ko bo svetu zagotovljen mir. Časopis "Baltimore Sun" pristavlja: "Če nam je ljubo ali ne ljubo, priznati moramo, papež je voditelj in sicer vpliven voditelj. Njegova časna oblast je omejena par kvadratnih kilometrov vaticanske države, moralni vpliv pa je absoluten v zapadni Evropi in močan po vsem svetu. "Retrgati zveze z Vatikanom", zaključuje Sun, "bi pomenilo v sedanjih razburkanih časih velik korak nazaj."

TRAGEDIJA POLJSKE. - "The Universe" obširno komentira žalostno usodo Poljske ob prili pisma, ki ga je pisal M. Mikolajczyk svoji družini v Anglijo - ki ga je priobčil ameriški "Times." Pravi, da ima malo upanja, da bi še videl ženo - otroke. Utegne biti ubit ali deportiran. Likvidacija njegove stranke in vodilnih članov naglo napreduje. Zaključuje z besedami nekega zgodovinarja zadnjega stoletja, ki je dejal: "Od razdelitve Poljske je Evropa živela v

stanju smrtnega greha". In dodaja: "Ali mar nismo dolžni priti, da se odsedaj še ni spovedala?"

VEROUK V BOLGARSKIH ŠOLAH. "La Liberte v Tribonyu sporoča v januarju: "Bolgarski minister za bogočastje je v soglasju s popolno svobodo vere za vsakega državljanu odredil, naj se ukine pouk v vseh šolah. To pa zaradi posebnih okoliščin v tej deželi, kjer morajo otroci od staršev različne vere skupaj študirati. Verouk se na željo staršev lahko uče privatno." 84% Bolgarov je pravoslavnih, 14% muslimanov. Leti žive kompaktno, zato mešanih šol pač ne more biti mnogo.

SVETNICA DVEH SVETOV. - Velik odmev je povzročila v Ameriki proglasitev svetim bl. Frančiške Cabrini v nedeljo 7. julija 1946. Nova svetnica je po rojstvu Italijanka, je vso svojo delavnost razvila posebno v Združenih državah. Vsled tega so pričakovali v Rimu posebno odposlanstvo predsednika Trumana. Amerika bo tudi darovala velik kip nove svetnice, ki bo postavljen v cerkvi sv. Petra.

V rojstnem kraju sv. Frančiške Cabrini pripravljajo velike manifestacije. Predvidena je tudi blagoslovitev več tisoč avtomobilov. Milanski nadškof kardinal Schuster je opomnil na novo svetnico in junakinjo dveh svetov, mater emigrantov, na njeno nezahvalno inicijativo, njen pogum v nevarnostih in njeno vztrajnost v pogajanjih. Ona je vzor krščanskega junaštva.

APOSTOLSKI DELEGAT ZA NEMČIJO. Sv. stolica je sklenila, ameriškemu prelatu zaupati posebno nalogo v inozemstvu. Mgr. Louis Muerich, škof v Fargo (Dakota, USA) bo imenovan za apostolskega delegata v Nemčiji. Berlinski nuncij, ki je pred kratkim umrl v Eichstättu, bo ostal torej brez naslednika. Na ta način bodo torej obšli težave, ki so nastale vsled trenutnega političnega položaja v Nemčiji. Znano je namreč, da apostolski delegat nima diplomatskega značaja, temveč je le zastopnik Cerkve pri krajevnem episkopatu.

MISIJONARJI KOT VOJNE ŽRTVE NA DALJNEM VZHODU. - Seznam vojnih žrtev še ni zaključen. "Echos Missionnaires" - glasilo pariške družbe za zunanje misijone - piše med drugim tole: "Izgleda, da tragični del v misijonih Daljnega vzhoda še ni končan. Bog dopušča take udarce, da bi obrnil pozornost francoske mladine na to področje in jo na posebno vidljiv način zainteresiral na bodočnosti Cerkve v Aziji. V poslednjih dveh mesecih so javili imena treh nadaljnjih misijonarjev, ki so na tragičen način prišli ob življenja. Omenimo naj še, da so vsled velikega pomanjkanja podlegli tifusu še štirje drugi misijonarji na Koreji in v Mandžuriji.

V DUHU PRIJATELJA OTROK. - Belgijski primas kardinal van Roy je poslal ogrskemu primasu - kardinalu za gladujoče ogrske otroke 70 ton živil kot uspeh zbiralne akcije, ki se je izvršila na klic papeža Pija XII. - Zbirka, ki jo je nabrala ameriška Karitas - Zveza pod geslom "Živila za otroke", je vrgla dosedaj 30 milijonov funtov živil, katere so poslali v gladujoče pokrajine.

POGUMNO DEJANJE MADŽARSKIH BEGUNCEV. - 7. julija je bil most pri Bistrici čez Dravo zelo resno ogrožen zaradi visoke vode, ki je nanesla veliko lesa, ki se je nagromadil ob mostnicah. Nobeden od tamkajšnjega prebivalstva se ni

upal osvoboditi mostu. Takrat je prišel stotnik Szenzö s 17 možmi iz bližnjega taborišča in se je takoj spravil na delo. Njegovi ljudje so se spustili goli po vrveh k zamašenim mostnicam, kjer so viseč na vrveh v stalni življenjski nevarnosti odrinili nagromaden les. Na ta način so po polnoči osvobodili most. En mož je bil pri tem precej ranjen.

POLET AMERIŠKE TRDNJAVE. - Tekom prihodnjega tedna se bo spustila na pot ameriška zračna trdnjava in bo preletela preko 16.000 km, ne da bi pristala. Vzletela bo v Honoluluju in bo letela preko Kanade in Londona, ne da bi pristala v Kairo. Progo bo preletela predvidoma v 43 urah.

JUGOSLOVANSKI VOJNI IZDATKI. "Glas zaveznikov" piše, da predvideva jugoslovanski proračun deset milijard in pol dinarjev za vojne izdatke. To pomeni tretjino vsega, kar bo država izdala. Vojni izdatki stare Jugoslavije so bili okrog tri milijarde v rednih razmerah. Ena posebnost "nove" Jugoslavije je tedaj, da izda za vzdrževanje vojske trikrat toliko kot je stara. ("Ameriška domovina", 5. junija 1946.)

JUDJE IN PARTIZANI! - Znano je, da je eden glavnih Titovih sodelavcev Jud Moša Pijade. Tudi sicer, so mnogi Judje pomagali partizanom. Kljub vsemu temu tožijo Abrahamovi sinovi v Jugoslaviji, da jim pod partizani ne gre najbolje, Judje, ki so bežali med vojno in se vračajo, ne dobe nazaj svojih premoženj. Večinoma je sedaj podržavljeno. Nekaterim se je posrečilo, da so postali vsaj ravnateljji podjetij, ki so bila poprej njihova last. Pa tudi taki novi ravnateljji ne morejo dobiti nazaj svojih stanovanj. Kadar se Judje pritožujejo, jim partizani odgovarjajo, da so Judje premalo storili za osvoboditev. ("Ameriška domovina" od 5. junija 1946.)

POŠILJAJTE POROČILA!